ἡμέραν" τὸν ἀγγελικὸν βίον μετειληφότα, ὡς ἡ τῆς πλακὸς ἐπιγραφὴ λέγει· ὅτε δὲ ταύτην ἐξετύπουν, ἐγὼ τὸν βίον ἠγνόουν τοῦ Νικηφόρου [Ἑλλην. Φιλολογ. Συλλόγου παράρτημα ἀρχαιολογικόν, τ. XVII, σ. 94—95 καὶ πίναξ δ'] [1]· σήμερον ὅμως φανερὰν ποιῶ τὴν ὁμοιότητα τοῦ προοιμίου τῆς εἰρημένης ἐπιγραφῆς, ἀντιβληθείσης πρὸς τὸ τοῦ βίου προοίμιον, ἵνα παρὰ τῶν αὐτοῦ κατόπιν ἐκδοτῶν αὕτη σημειωθῇ. Λέγει τοίνυν ἡ ἐπιγραφὴ ταῦτα, κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀνάγνωσιν· «† Εἰ μέν, ὦ ἄνδρες, μὴ δακρύων πρὸς συντριμμὸν καρδίας ἐκάλει καιρὸς καὶ λύπης ὠδὶς τὰ τῆς ψυχῆς κατέ(τ)ρυχεν αἰσθητήρια — τάχα διὰ λείας ὁδοῦ καὶ κατὲ ροῦν ὁ λόγος περόμενος, καίπερ τῇ μοναδίᾳ προείλετο μᾶλλον ἢ τοῖς ἐν ἄστει θορύβοις». Τὸ κατὲ ἀντὶ τοῦ κατὰ καὶ τὸ περόμενος ἀντὶ τοῦ φερόμενος δείγματα φωνητικῆς εἰσιν ἀλλοιώσεως. Ἡ ἐπιγραφὴ καὶ φράσιν ἑτέραν ἔχει, ληφθεῖσαν ὡσαύτως, ὡς φαίνεται, ἐξ ἑτέρου ῥητορικοῦ γυμνάσματος· ἔχει δ' οὕτως αὕτη· «τίς δὲ οὗτος, ὅν περ εἰς μέσον ἀγαγεῖν ἡμῖν ὁ λόγος προήγαγεν, πλέξων ἔρχομαι».

Ἀ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς.

ΣΥΜΕΩΝ Ο ΘΑΥΜΑΣΤΟΟΡΕΙΤΗΣ ΩΣ ΥΜΝΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ ΜΕΛΩΙΔΟΣ.

Συμεὼν ὁ Θαυμαστοορείτης, ὁ κατὰ τὴν ἕκτην ἀκμάσας ἑκατονταετηρίδα (521—596), τάσσεται μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτέρων ὑμνογράφων τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλὰ τοσούτῳ τὰ περὶ τούτου συγκεχυμένα φέρονται, ὥστε ὁ τὰ γεγραμμένα παρὰ τοῦ φιλολόγων ἀναγινώσκων περὶ τῆς ἀξίας τοῦ Συμεῶνος ὡς ὑμνογράφου πιστεύειν ἀναγκάζεται, ἢ ὅτι παράδοσις ὑπάρχει περὶ τούτου σφαλερά, ἢ ὅτι τὰ κατ' αὐτὸν συγχέονται πρὸς ἕτερον ὑμνογράφον, Συμεῶνα καλούμενον ὡσαύτως, ζήσαντα δὲ τῆς ἐνάτης ἀκμαζούσης ἑκατονταετηρίδος. Ὑπάρχει δηλαδὴ ἐν τῷ μηναίῳ τοῦ Ὀκτωβρίου, τῇ 26-ῃ τούτου ἡμέρᾳ, ἐπιγραφὴ τοιαύτη· "Στιχηρὰ ἰδιόμελα τοῦ σεισμοῦ· ποίημα Συμεὼν Θαυμαστοορείτου". Λέων ὁ Ἀλλάτιος τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην παρέδωκεν οὕτω· "Τροπάρια εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρ-

---

1) Πρβλ. Albert Dumont, Mélanges d'archéologie et d'épigraphie, réunis par Th. Homolle. Paris 1892, σ. 415, ἀριθ. 86^{23}.

τυρα Δημήτριον ἐν τῷ στίχῳ" [De Symeonum scriptis diatriba. Parisiis 1664, σ. 21]. Παρέλαβεν ἆρά γε ταύτην ὁ Ἀλλάτιος ἐκ χειρογράφου τινός, ἢ μόνος αὐτὸς αὐτὴν ἠλλοίωσεν οὕτω διὰ σύγχυσιν τῆς ἑορτῆς τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, καθ' ἣν καὶ ἡ μνήμη τελεῖται μεγάλου σεισμοῦ; Τὸ ἐρώτημα τοῦτο δι' ἐμὲ παντελῶς ἀνεξήγητον· οὐχ ἧττον ὅμως τὰ τετυπωμένα μηναῖα στερεοτύπως ἀνατυποῦσι τὴν προτέραν ἐπιγραφήν, ἐξ ἧς δῆλον, ὅτι Συμεὼν ὁ Θαυμαστοορείτης ποιητής ἐστι τροπαρίων περὶ σεισμοῦ τινος· ἀλλὰ τὸν σεισμὸν τοῦτον τὸ συναξάριον τῆς ἑορτῆς ὡρισμένως ὁρίζει γεγονότα ἐν τῇ Κωνσταντίνου πόλει, βασιλεύοντος Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου, ἔτει 740-ῷ, ἕνα καὶ ἥμισυ που αἰῶνα μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ ποιητοῦ. Ὅθεν εὔλογος ἦν ἡ κρατοῦσα δυσπιστία πρὸς τὴν αὐθεντίαν τῆς ἐν τῷ μηναίῳ ῥηθείσης ἐπιγραφῆς. Βαρθολομαῖος ὁ Κουτλουμουσιανὸς ὁ τὸ μηναῖον τοῦτο διωρθωμένως ἐκδοὺς ἐγνωμάτευσεν, ὅτι "ἢ ὁ ποιητὴς τῶν τροπαρίων τούτων ἐστὶν ἕτερος Συμεών, μεταγενέστερος μὲν τοῦ ἀνωτέρου, ἀσκήσας δὲ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ ὄρει (τῷ Θαυμαστῷ), καθ' ὃν χρόνον συνέβη ὁ σεισμός, ἢ τὰ τροπάρια ταῦτα ἐποιήθησαν εἰς ἄλλον σεισμόν, συμβάντα πρὸ τοῦ παρόντος, ἐὰν τῷόντι ὑπάρχωσι γνήσιον ποίημα τοῦ εἰρημένου Θαυμαστοορείτου Συμεών, ἢ τέλος ψευδῶς ἐπιγράφονται εἰς τὸ ὄνομα τούτου"[1]. Κατὰ τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας τοῦ Βαρθολομαίου συνεκρατήθησαν οἱ κατόπιν αὐτοῦ φιλόλογοι, οἱ περὶ τῶν ὑμνῳδῶν εἰδικῶς γράψαντες[2], Κάρολος δὲ ὁ Krumbacher οὐχ εὑρών τι θετικῶς εἰρημένον περὶ τοῦ Συμεῶνος ἀπέσβεσε τούτου τὸ ὄνομα δικαίως[3]. Πίτρας δὲ ὁ καρδινάλις τὸ μὲν πρῶτον ἀνέγραψεν ἁπλῶς τὸ Συμεῶνος ὄνομα μεταξὺ τῶν ὑμνογράφων ἀκολουθήσας τῇ περὶ τούτου παραδόσει[4], εἶτα δ' ὑπέδειξεν, ὅτι τούτου ποιήματα καταγράφονται ἐν τοῖς μηναίοις, καὶ τῇ δευτέρᾳ τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ τῇ ἕκτῃ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, καὶ τῇ ἕκτῃ πάλιν τοῦ Μαρτίου[5]. Ταῦτα μέντοι πάντα τὰ νῦν ἐν χρήσει μηναῖα οὐ περιλαμβάνουσιν· εὗρε δ' ἴσως ἐκεῖνα Πίτρας ὁ καρδινάλις ἐν κώδιξι χειρογράφοις· ἐπειδὴ δ' ἐξ ἑτέρας μαρτυρίας εὑρίσκω, ὅτι πραγματικῶς τῇ ἕκτῃ τοῦ Μαρτίου χειρόγραφά τινα μηναῖα καταγράφουσι στιχηρὰ τροπάρια Συμεῶνι τινὶ διὰ μάρτυρας ἔτει 847-ῳ μαρτυρήσαντας

---

1) Μηναῖον τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐκδόσ. 5-ης, Βενετία 1890, σ. 135.

2) Christ et Paranicas, Anthologia graeca carminum christianorum, σ. XXXIII. Μ. Παρανίκα, Περὶ τῆς χριστιανικῆς ποιήσεως τῶν Ἑλλήνων (Ἑλλ. Φιλολογ. Συλλόγ. τ. VIII, σ. 189).

3) Krumbacher, Gesch. d. Byz. Litteratur, σ. 305—344.

4) Pitra, Hymnographie de l'église grecque, σ. CLVI.

5) Pitra, Analecta sacra I, σ. 622.

ἐν Ἀμορίῳ[1], δῆλον ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ καρδινάλις ἀντὶ Συμεῶνος τοῦ Θαυμαστοορείτου Συμεῶνα τὸν Στουδιώτην ἐξέλαβε, τὸν ὡσαύτως ὑμνῳδὸν καὶ μελογράφον, οὗ ποιήματα σῴζουσι χειρόγραφά τινα βιβλία τῆς Κρυπτοφέρρης [2], αὐτὰ πιθανῶς, ἅπερ αὐτὸς ὁ καρδινάλις ὑπαινίσσεται μηναῖα. Φιλάρετος δὲ ὁ Τσερνιγοβίας ἀρχιεπίσκοπος ὑπέμνησεν ὅτι ἐν τῷ βίῳ τῆς μητρὸς τοῦ ἁγίου Συμεῶνος, τῆς Μάρθας, ἀναφέρεταί τις ὕμνος περὶ σεισμοῦ, συντεθεὶς ὑπὸ τοῦ Συμεῶνος[3]· ἀλλ' ἐν τῷ βίῳ τῆς Μάρθας οὐδὲ γρῦ περὶ τούτου λέγεται, καὶ ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ Γεώργιος ὁ Παπαδόπουλος ἀνεξελέγκτως ἀνέφερεν, ἀντιγράψας μὲν τὸν Φιλάρετον, ἀποσιωπήσας δὲ τὸ ὄνομα τούτου[4], νοεῖ τις εὐθέως ὅτι ἐγὼ μεγάλως ἐκοπίασα, μέχρις οὗ βεβαιωθῶ περὶ τοῦ ὅτι ἐν τῷ βίῳ τῆς Μάρθας λόγος οὐδεὶς ὑπάρχει περὶ τοῦ ὕμνου, ὃν ὁ Φιλάρετος ὑπαινίσσεται. Εὗρον ὅμως ὕστερον, ὅτι τὰ περὶ βίου τῆς Μάρθας ὑπὸ τούτου λεχθέντα τυγχάνουσιν ὄντα σφάλμα μνημονικὸν αὐτοῦ τοῦ Φιλαρέτου. Ὁ μακαρίτης εἶχεν ὑπ' ὄψει τὸν βίον τοῦ Συμεῶνος· καὶ ἐπειδὴ τὸ μέρος ὅπερ ἐμελέτα, τῆς Μάρθας ἐμιμνήσκετο, συντάσσων καὶ τύποις ἐκτυπῶν τὰ περὶ τοῦ Συμεῶνος, ἀντὶ τοῦ γράψαι въ житіи блаж. Симеона ἔγραψε Маρθы· τοῦτο δ' ὅμως τὸ μνημονικὸν ἁμάρτημα κολάζει τῆς ὑποσημειώσεως ἡ παραπομπὴ πρὸς σελίδα τινὰ τῶν Acta Sanctorum, ἥτις ἐστὶν ἀκριβεστάτη· λέγει γὰρ ἐκεῖ Νικηφόρος μάγιστρος Ἀντιοχείας ὁ Οὐρανὸς (ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ συγγραφέντι βίῳ Συμεῶνος τοῦ Θαυμαστοορείτου), ὅτι οὗτος ὁ Συμεὼν ἐποίησεν ἀληθῶς ὕμνον· ὅθεν εὔδηλον, ὅτι πᾶσα τοῦ λοιποῦ δυσπιστία πρὸς τὸ ὅτι Συμεὼν ὁ Θαυμαστοορείτης ἦν ὑμνῳδὸς ἐμμαρτύρως ἐκλείπει τέλεον. Ἰδοὺ δὲ πῶς ἐκδηλοῖ τοῦτο Νικηφόρος ὁ Οὐρανός: "Ὅρασιν εἶδεν ὁ ὅσιος τοῦ θεοῦ Συμεὼν περὶ σεισμοῦ τινος ἐπικειμένου μεγάλου, καὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ μάνδρᾳ συναθροίσας "ὅσοι τε τῶν αὐτοῦ μαθητῶν ἦσαν καὶ ὅσοι πολλαχόθεν τηνικαῦτα παραβαλόντες ἐτύγχανον, παραγγέλλει κοινῇ πᾶσι λιτὰς παρ' ὅλας ἡμέρας ἑξήκοντα προσάγειν τῷ Θεῷ, ἔτι καὶ τοὺς ἐπὶ ταῖς λιταῖς ὕμνους αὐτὸς καὶ συνθεὶς καὶ διδάξας--- Ἐτελοῦντο μὲν οὖν αἱ λιταὶ τοῖς ἐκ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης γλώττης ἱεροῖς κατεπᾳδόμεναι ὕμνοις· τοῖς δὲ ὄχλοις ἀνὰ τὴν χώραν περὶ τὴν Ἀντιόχειαν δεδιέναι τε πρὸς αὐτὰς καὶ τρέμειν ἐπῄει,

1) Архим. Сергія, Полный Мѣсяцесловъ Востока, II, σ. 59.

2) Leonis Allatii de Symeonum scriptis diatriba, σ. 23.

3) Филарета, Историческій обзоръ пѣснопѣвцевъ и пѣснопѣнія греческой церкви. Черниговъ 1864, σ. 217.

4) Γεωργίου Ἰ. Παπαδοπούλου, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Ἐν Ἀθήναις 1890, σ. 142.

χρηστὸν ἐκ τοῦ μέλλοντος οὐδὲν προσδοκῶσι--- Τῆς δ' ἐπιούσης, Παρασκευὴ δὲ ἦν, σαλεύει μὲν ὁ Θεὸς τὴν γῆν ὀψὲ τῆς ἡμέρας οὕτω σφοδρῶς, ὡς μὴ μόνον αὐτὴν πολλαχοῦ διασχεῖν, τά τε ὄρη βίᾳ διαθρυβῆναι, ἀλλὰ καὶ τὴν θάλασσαν φυγεῖν, τὸ τοῦ Θεοῦ πρόσωπον οὐ φέρουσαν ὀργιζόμενον, ὡς ἐντεῦθεν οὐ πόλεις μόνον καὶ κώμας καὶ συνοικίας κατὰ τὴν ὀφθεῖσαν τῷ Συμεὼν ὄψιν ἀθλίως καταπεσεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ πλοῖα γυμνῇ προσαρράξαντα τῇ γῇ συντριβῆναι--- Ἐνάτη διῆλθεν ἐξ ἐκείνου ἡμέρα καὶ θεία πάλιν τὸν Συμεὼν κατὰ βορρᾶν ἁρπάσασα ὄψις τό τε πνεῦμα βλέψαν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπεδείκνυ--- Μετὰ γοῦν ἕκτην ἐξῆς ἡμέραν σεισμὸς τῇ Κωνσταντίνου νυκτὸς ἐνσκήψας, καταστρέφει μὲν αὐτῆς μέρη τινά, καταστρέφει δὲ Νικομήδειαν καὶ τὸ καλούμενον Ῥήγιον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Νίκαιαν ἐν τῷ μέρει καί τινας οὐκ ὀλίγας ἑτέρας πόλεις". Τοῦ σεισμοῦ δ' ἔτι προσμέλλοντος καὶ τῆς γῆς ἀεὶ σαλευομένης, ὁ Συμεὼν παρακλήσει τῆς μητρὸς δέεται τοῦ Θεοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ παύσασθαι, καὶ "τοὺς μαθητὰς συγκαλέσας καινὴν ᾠδὴν ἐπὶ λέξεως ᾄδειν ἐδίδασκεν ἐμμελῶς". Ἦν δὲ ἡ καινὴ ᾠδὴ τοιαύτη, κατὰ τὸν Οὐρανόν· «Ὡς ἐπὶ Μωσέως δυσωπούμενος ἱλάσθης ὁ Θεὸς τοῦ μὴ συντρῖψαι τὸν Ἰσραήλ, καὶ νῦν, Κύριε, παῦσον παρακαλούμενος τὴν ὀργὴν ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου, συγχώρησιν ποιούμενος τῶν ποικίλων ἡμῶν ἁμαρτιῶν ὡς μόνος ἀναμάρτητος, Χριστὲ ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος· δόξα σοι». Τῶν μαθητῶν δὲ τὸν ὕμνον ᾀσάντων, "οἱ στύλοι τῆς γῆς εὐθὺς ἐστερέωντο καὶ ὁ σεισμὸς ἀκριβῶς πέπαυτο" [1].

Τὴν ἐν τῷ διηγήματι τούτῳ ᾠδήν, αὐτὸ τοῦτο τροπάριον οὖσαν, οὐκ ἔχει τὸ μηναῖον τοῦ Ὀκτωβρίου κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς 26-ης ἡμέρας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τούτῳ στιχηρὰ τοῦ Συμεῶνος ὑπάρχουσιν ὁπωσδήποτε περὶ σεισμοῦ τινος, οὐδὲν ἡμᾶς κωλύει νομίζειν, ὅτι τοῦ μηναίου τὸ ῥηθὲν ἐξέπεσε τροπάριον. Τὸ διήγημα ὅμως, ὡς ἐν συνόψει προεξετέθη, σεισμὸν ὑπ' ὄψει μέγαν ἔχει, γενόμενον ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς πλησίον τόποις ἐπιζημιώτατον, ἀλλ' ὅστις οὐδὲν ἔχει κοινὸν πρὸς τὸν ἐν τῷ Μηναίῳ μνημονευόμενον, μεμαρτυρημένου ὄντος οὐ μόνον ἐκ τοῦ συναξαρίου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν χρονογράφων, ὅτι τῇ 26-ῃ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἔτους 740-ου, βασιλεύοντος τοῦ Ἰσαύρου Λέοντος, ἐγένετο μέγας ἐν Κωνσταντινουπόλει σεισμός.

Κατὰ τὴν ἐν τῷ μηναίῳ ἐπιγραφὴν τρία τροπάρια τῷ Συμεῶνι προσήκουσιν, ὧν τὸ πρῶτον ἀμφιβάλλεται· καὶ ἔστιν ἀληθῶς νόθον· οὕτω δε καὶ τὸ δεύτερον, ὥσπερ ἀποδείκνυσιν ὁ γνήσιος ἀλλὰ τύποις ἀνέκδοτος ἔτι

1) Βίος τοῦ ὁσίου Συμεών, κεφ. 104—109 (Acta Sanctorum, τ. V τοῦ Μαιου, σ. 347—348).

βίος τοῦ Συμεῶνος· πᾶσαν γὰρ ἀμφιβολίαν περὶ τῶν τροπαρίων αὐτοῦ αἴρει ὁ τούτου βίος, ὃν ἔγραψεν Ἀρκάδιος ὁ μαθητὴς αὐτοῦ· εὗρον δὲ τὸν βίον τοῦτον ἐν Ἱεροσολύμοις [1]. Ἐν τούτῳ μὲν οὖν τῷ βίῳ ῥητῶς ἀναφέρεται τὸ ἐν τῷ μηναίῳ τρίτον καὶ τελευταῖον στιχηρὸν ἰδιόμελον τροπάριον· γνωρίζονται δὲ νῦν τὸ πρῶτον ἐξ αὐτοῦ καὶ δύο ἕτερα τροπάρια, ἅπερ ἀποδεικνύασι τὰ νῦν ἰσάριθμα τοῦ μηναίου τρανῶς εἶναι ψευδεπίγραφα· ἀλλ' ἵνα τοῦ Συμεῶνος ἡ ὑμνογραφικὴ σημασία δηλοτέρα γένηται, παρατίθεμαι νῦν ἐνταῦθα τέσσαρα κεφάλαια τῆς ἔτι τύποις ἀνεκδότου συγγραφῆς Ἀρκαδίου, ἅπερ ὁ Οὐρανὸς μεταφράσας εἰς ὕφος ῥητορικὸν ἀσαφῆ κατέστησεν, ἀπορρίψας τὰ δεδηλωμένως ὑπὸ τοῦ Ἀρκαδίου προπαραδοθέντα δύο τροπάρια· ἔχουσι δὲ τὰ κεφάλαια ταῦτα ὧδε [2].

«ρδ'. Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐπέβλεψεν ὁ Κύριος καὶ εἶδε πᾶσαν τὴν γῆν κατεφθαρμένην, ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἀπέκρυψεν οὐδὲν ἀπὸ τοῦ δούλου αὐτοῦ· εἶδε γὰρ ἑαυτὸν ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ ἔχοντα τὰ ἅγια εὐαγγέλια καὶ περιερχόμενον ἀπὸ Τύρου ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὰ κελλία τῶν τὴν ἔρημον οἰκούντων ἐπὶ παραφυλακῇ τοῦ μεσημβρινοῦ κλίτους, καὶ διατρέχοντα ἐκεῖθεν κατὰ Λαοδίκειαν καὶ ἐπὶ Ἀντιόχειαν κατὰ τὸ βόρειον κλῖτος περισπουδάστως, ἀπαντῆσαι δὲ αὐτῷ θίασον ἀγγέλων καὶ εἰπεῖν πρὸς αὐτόν· "τί ὅτι μέλλει σοι οὕτως; τίς ἐρεῖ ταῦτα τοῖς Ἀντιοχεῦσιν; αὐτοὶ λέγουσιν ἐναντία περὶ σοῦ, καὶ σὺ ἀγωνίζῃ ὑπὲρ αὐτῶν"; Ταῦτα ἰδὼν ἔφη πρὸς ἡμᾶς ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος· "ὀργὴ μεγάλη ἐπίκειται τῷ κόσμῳ καὶ οὐκ οἶδα τί φράσαι πρὸς τὴν νῦν θεωρίαν· ἀλλὰ προσεύχεσθε, ἀδελφοί". Πάντων δὲ ἡμῶν φοβηθέντων καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος πρὸς ἡμᾶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἠλλοιώθη τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ σιγήσας οὐκ ἐδίδου ἡμῖν ἀπόκρισιν, περίλυπος ὤν, ὥστε καὶ ἡμᾶς ἐν ἀγῶνι πολλῷ καὶ θλίψει γενέσθαι. Μιᾶς δὲ ὥρας διελθούσης ἐπερωτήσαμεν αὐτὸν περὶ τῆς θεωρίας· ἔφη δὲ πρὸς ἡμᾶς· "προσεύξασθε, ἀδελφοί, ἐκτενῶς τῷ Κυρίῳ, ἵνα μὴ εἰσέλθωμεν εἰς πειρασμόν· εἰ μὴ γὰρ ὁ οἰκτίρμων Θεὸς ἵλεως γένηται καὶ μετανοήσῃ ἐπὶ ταῖς κακίαις τῶν ἀνθρώπων, οὐ καταλειφθήσεται λίθος ἐπὶ λίθον· εἶδον γὰρ ἀφράστως τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ ἐν παντὶ τόπῳ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς γῆς, ὡς μὴ εἶναι τόπον ἀπολιμπανόμενον τῆς φοβερᾶς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως, καὶ συνέστρεφε πᾶσαν σχεδὸν τὴν κτίσιν, ἕως ἡρπάγη ἀπ' ἐμοῦ τὸ τῆς θεωρίας ἀποτέλεσμα, διὰ τὸ μὴ ὑπενεγκεῖν με τὰ δεδειγμένα ἅπαντα". Ταῦτα εἰπὼν πάλιν προσέθετο τοῦ θεωρῆσαι τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος, καὶ

1) Κῶδιξ 108-ος τῆς ἐκ τοῦ ἁγίου Σάβα συλλογῆς.
2) Παραλείπονται τὰ ἐν τῷ κώδικι σφάλματα.

εἶδε τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳγότας καὶ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν ἄλλον ἀέρα ἄρρητον καὶ καθαρώτατον λίαν, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν ἐν τῷ ἀέρι ἐκείνῳ παρηστήκεισαν ἐν δυσὶ κλίταισι ταγμάτων, ὥσπερ ἐν συνθέσει, εἷς πρὸς τὸν ἕνα προσκείμενοι καὶ τὰς κεφαλὰς ἐπικλίνοντες· καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὑπεράνω αὐτοῦ θρόνος ἐπαιρόμενος ἐν τῷ ἀέρι, οὐκ ἐπί τινος ἐστηριγμένος, φοβερὸς λίαν, καὶ ὁ κύριος Ἰησοὺς Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐκαθέζετο ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ ἔμελλεν ἔρχεσθαι, καὶ οὐδεὶς ἦν τοῦ λιτανεῦσαι κατενώπιον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος ἔστη ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων πρὸ προσώπου τοῦ ἁγίου θρόνου ἐπὶ τοῦ ἀέρος, τῶν ἑκατέρων δυνάμεων φριττουσῶν, καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Κύριον· «Ἄκουσόν μου, Κύριε ὁ Θεός μου, τοῦ δούλου σου καὶ σπλαγχνίσθητι, καὶ μὴ ποιήσῃς κατὰ τὸ ῥῆμα τῆς ὀργῆς σου, ἀλλὰ τῇ σῇ φιλανθρωπίᾳ διαλλάγηθι. Ἐν τῇ πρώτῃ Παρασκευῇ, ὅτε ἐκέλευσας στραφῆναι Ἀντιόχειαν, οὐκ ἦσαν ἐν αὐτῇ τριάκοντα δίκαιοι καὶ ἀπώλεσας αὐτοὺς μετὰ τῶν ἀσεβῶν; ἀλλὰ νῦν μὴ ποιήσῃς κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο: ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν, μὴ ἀπολέσῃς δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς". Ταῦτα ἐπρέσβευε περὶ τῶν κατοικούντων Ἀντιόχειαν καὶ τὰς πέριξ αὐτῆς πόλεις καὶ χώρας· καὶ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ ὁ Κύριος ἠγαθύνετο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐδηλοῦτο ἡδέως αὐτοῦ ἀκούων καὶ φάσις οὐκ ἐξήρχετο· γενόμενος δὲ ἐν ἑαυτῷ εἶπεν· "Ἐκτενῶς προσεύξασθε, ἀδελφοί· εὗρον γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ τοῦ διασωθῆναι τὰς πέριξ ταύτας πόλεις καὶ χώρας". Καὶ ταῦτα εἰπὼν θεωρεῖ πάλιν ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος, ὅτι ἔστη ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ Σελευκείας, καὶ εἶδεν ἐπάνω τῆς θαλάσσης πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἐν τῷ ἀέρι πλοῖον ἑστηκὸς ἀερινόν, καὶ ἐν τῷ πλοίῳ ἄγγελοι ἑστῶτες ἕτοιμοι, περιμένοντες τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος, καὶ ἔστη τὸ πνεῦμα ἐπὶ τοῦ τόπου προσέχον τὸ πλοῖον κατὰ θάλασσαν· καὶ ἔσεισε τὰς δύο χεῖρας ἐν τῷ ἀέρι τρὶς καὶ ἔκλαυσε κλαυθμὸν μέγαν καὶ εἶπε· "Κόπτε καὶ ἀπὸ ῥιζοῦ ἀπορρίζωνε". Ὡς δὲ ἤκουσαν τοῦτο οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ἑστηκότες, ἔδωκαν τὸ ἦχος αὐτῶν μέγα σφόδρα, ὥστε κινῆσαι πᾶσαν τὴν ἄβυσσον καὶ ἐξορμίσαι τὸ πλοῖον ἐν τῷ ἀέρι κατὰ τῆς παράλου, καὶ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ κατέπεσον πόλεις αὐτῆς καὶ χῶραι. Γενόμενος δὲ ἐν ἑαυτῷ εἶπεν· "Ἔτι ἐκτενῶς προσεύξασθε, ἀδελφοί, διότι πολὺς θυμὸς ἐπίκειται τῷ κόσμῳ· τὴν δὲ χώραν ταύτην διαφυλάξει Κύριος διὰ τὸ ἐμὲ ἐξαιτήσασθαι χάριν περὶ αὐτῆς· ἀλλὰ λιτανεύσωμεν· ἴσως γὰρ σπλαγχνισθήσεται ὁ Θεὸς ἐπὶ πάντων".

«ρε'. Καὶ διὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ἁγίου πνεύματος ἐποιήσατο εὐθέως τροπάριν, καὶ ἐλάλησεν αὐτό — πάντα γὰρ ἐχαρίσθη αὐτῷ ποιεῖν εὐθὺς ἑτοίμως ἐκ τοῦ ἄγαν πλούτου τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ, — καὶ συναθροίσας ἡμᾶς ἐδίδαξε· καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ τοὺς λαούς, τοὺς ἐκ διαφόρων ἐπαρ-

χιῶν συνελθόντας, μηδὲν πρός τινα λέγοντας λιτανεῦσαι, ψάλλοντας οὕτως· "Νινευῖται τοῖς παραπτώμασι | τὴν διὰ σεισμοῦ κατάχωσιν ἤκουον· | ἐν δὲ τῷ μεσιτεύοντι σημείῳ τοῦ κήτους | τὴν διὰ τοῦ Ἰωνᾶ ἀνάστασιν | ἡ μετάνοια παρακαλεῖ· | ὡς ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, Χριστὲ ὁ Θεός, | βοὴν λαοῦ σου μετὰ νηπίων καὶ κτηνῶν οἰκτείρας ἀπεδέξω, | φεῖσαι καὶ ἐλέησον, | ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς | Θεὸς τῶν μετανοούντων, | καὶ ἐν ἡμῖν δεῖξον τὴν ἀγαθότητά σου· | τρισάγιε, δόξα σοι". Ἐποίησεν δὲ ψάλλειν ἡμᾶς οὕτως καὶ λιτανεύειν ἐπὶ ἑξήκοντα ἡμέρας· ἔκλαιον δὲ οἱ ἀκούοντες ὄχλοι καὶ ἔλεγον· "Τί ἄρα ἔσται τοῦτο"; Πρὸ οὖν μιᾶς ἡμέρας τῆς Παρασκευῆς, ἐν ᾗ ἔμελλε γίνεσθαι ὁ μέγας σεισμὸς ἐκεῖνος, προσῆλθεν αὐτῷ ἡ κυρία Μάρθα, ἡ μήτηρ αὐτοῦ, δεομένη γνωσθῆναι αὐτῇ τὰ ἀποκαλυφθέντα αὐτῷ μυστήρια· ὃ δὲ ἐκβιασθεὶς ὑπ' αὐτῆς εἶπεν αὐτῇ· "Μέλλει, μῆτερ, γίνεσθαι σεισμός, οἷος οὐ γέγονε πώποτε, εἰ μὴ ἐν τῇ σταυρώσει τοῦ Κυρίου, καὶ πτώματα μεγάλα". Ἡ δὲ φοβηθεῖσα ᾔτησεν αὐτὸν παραυτίκα μεταλαβεῖν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τοῦ σωτηρίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, πρὸς φυλακτήριον. Τῇ δὲ ἑξῆς περὶ ὥραν δεκάτην τῆς ἡμέρας ἐσείσθη πᾶσα ἡ γῆ σεισμῷ μεγάλῳ, οἷον οὐδὲ αἱ παρελθοῦσαι πολλαὶ γενεαὶ ἀπεμνημόνευον γενέσθαι, καὶ ἔπεσαν πόλεις καὶ χῶραι τῆς παράλου, κατὰ τὴν ὀφθεῖσαν αὐτῷ θεωρίαν, καὶ τὰ ὄρη ἐθρύβη βίᾳ σχισθέντα· ἡ δὲ γῆ χάσματα ἔσχε κατὰ τόπους, καὶ ἡ θάλασσα ἔφυγεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς ἐπὶ πολλὰς τὰς ὥρας· τὰ δὲ πλοῖα ἐπὶ τοῦ ξηροῦ καταρραγέντα συνετρίβησαν. Ἀπὸ μέντοι Λαοδικείας κατὰ Ἀντιόχειαν ἐπὶ τὸ βόρειον κλῖτος ἔστησαν πάντα, μόνον πύργων τινῶν τοῦ τείχους καὶ τοίχων τῶν ἐκκλησιῶν διαρραγέντων· πτῶσις δὲ οὐ γέγονεν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου· καὶ τὰ ἀπὸ Τύρου δὲ ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸ μεσημβρινὸν κλῖτος διεφυλάχθη ὡσαύτως, κατὰ τὸ εἶδος τῆς θεωρίας αὐτοῦ. Ἰδόντες οὖν τὰ γενόμενα οἱ προακούσαντες τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, σὺν τῇ κυρίᾳ τῇ μεγάλῃ ἔδραμον ἐν φόβῳ κλαίοντες καὶ προσκυνοῦντες αὐτῷ καὶ ἀπαγγέλλοντες πᾶσι τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, τὰ δι' αὐτοῦ προαγγελθέντα.

«ρς'. Ἐποίησε δὲ καὶ ἄλλο τροπάριν πρὸς τὰ γεγονότα καὶ ἐμέλισεν αὐτό, διδάξας τε αὐτὸ ἐπέτρεψε λιτανεύοντας ἡμᾶς ψάλλειν οὕτως· "Θαυμάσια τὰ ἔργα σου· | ἡ ψυχὴ ἡμῶν γινώσκει σφόδρα, | ἐξουσιαστὰ Χριστὲ ὁ Θεός· | τρόμος λήψεται τὰ ὄρη ἀπὸ σοῦ· | ἐσείσθη πᾶσα ἡ γῆ· | διεθρύβη τὰ ὄρη βίᾳ· | ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγε(ν)· | ἐκ νότου σκάφη τῇ ξηρᾷ ἀπέθετο· | ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθεὶς | τοὺς ὑπολειφθέντας σῶσον· | ἀναμάρτητε Κύριε, δόξα σοι". Μετὰ δὲ ἐνάτην ἡμέραν τοῦ σεισμοῦ ἐκείνου πάλιν εὐχόμενος ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος εἶδεν ἑαυτὸν ἁρπαγέντα κατὰ βορρᾶν

Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπέβλεψεν ἐπ' αὐτὴν καὶ ἔσεισε τρὶς τὰς χεῖρας καὶ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὴν καὶ εἶπεν· "Οὐαὶ καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, ὅτι καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκοπὴ γενήσεται μερικῶς". Ταῦτα προεωρακὼς ἔστενε καὶ ἐλυπεῖτο· συνιέντες δὲ ἡμεῖς, ὅτι ὀπτασίαν τινὰ ἑώρακεν, ἐβιασάμεθα αὐτὸν τοῦ ἀπαγγεῖλαι ἡμῖν· εὐξάμενος δὲ εἶπεν· "Μέλλει ἐπισκοπὴν ποιήσασθαι ὁ Θεὸς καὶ εἰς μέρος τῆς βασιλευούσης πόλεως, καὶ αἱ παρακείμεναι δὲ αὐτῇ πόλεις καὶ χῶραι μερικῶς καταπεσοῦνται". Παρῆν δέ τις τῶν φιλοχρίστων τῆς πόλεως Ἀντιοχείας κληρικός, ᾧ ὄνομα Ἰωάννης, ὃν ἰάσατο ἀλγοῦντα τὸν μηρὸν αὐτοῦ, καὶ μὴ δυνάμενος κινῆσαι. Οὗτος οὖν παρακροώμενος ἤκουεν, ὅτε ταῦτα ἔλεγεν ἡμῖν ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων, καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ ἐγένετο σεισμὸς μέγας ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ κατὰ ῥεγεῶνας κατεστράφησαν ἐν μέρει οἶκοι πολλοὶ καὶ ἀπώλετο λαὸς πολὺς ἐν αὐτῇ· κατεστράφη δὲ καὶ ἡ Νικομήδεια καὶ τὸ Ῥήγιον, ἡ Νίκαια δὲ ἀπὸ μέρους, καὶ αἱ λοιπαὶ πόλεις αἱ πλησίον τοῦ Ἰλλυρικοῦ. Ἐγνώσθη δὲ ταῦτα ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ πόλει καὶ ἐγένετο πένθος ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλιτάνευον νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἀκούσας δὲ ὁ φιλόχριστος ἐκεῖνος τὰ συμβεβηκότα δρομαῖος ἦλθε πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, θαυμάζων ἐπὶ τῇ ἐκβάσει τῆς προρρήσεως αὐτοῦ· ὃς ἤκουσε παρακροώμενος ἐξηγουμένου αὐτοῦ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἐδίδου δόξαν καὶ ἐξομολόγησιν τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ, τῷ μηδὲν ἀποκρύπτοντι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, οἷς ἐθαυμάστωσεν ἐπὶ γῆς.

«ρζ'. Τότε οὖν ἐπιμεινάσης τῆς γῆς σειομένης, μηκέτι στέρξασα τὸν φόβον ἡ κυρία Μάρθα, ἡ μήτηρ αὐτοῦ, προσῆλθεν αὐτῷ λέγουσα· "παρακαλῶ σοι, τέκνον, σχολάσαι σήμερον εἰς εὐχὴν καὶ μηδένα τῶν συνελθόντων ὄχλων δέξασθαι, ὅπως δυσωπηθῇ ὁ Θεὸς καὶ παύσῃ τοὺς σεισμοὺς τούτους ἀπὸ τῆς γῆς". Εἰσήκουσε δὲ τῆς φωνῆς αὐτῆς καὶ ἠσφαλήσατο τὰς θύρας, καὶ ἦλθε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ χαῖρον ἐπ' αὐτόν· καὶ ψάλλων ὁ ἅγιος τροπάριν ἐμμελῶς ἔλεγεν οὕτως· "Ὡς ἐπὶ Μωσέως πρεσβευόμενος ἱλάσθης ὁ Θεὸς τοῦ μὴ συντρῖψαι τὸν Ἰσραήλ, καὶ νῦν, Κύριε, παῦσον λιτανευόμενος τὴν ὀργὴν ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου, συγχώρησιν ποιούμενος τῶν ποικίλων ἡμῶν ἁμαρτιῶν, ὡς μόνος ἀναμάρτητος. Χριστὲ ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος, δόξα σοι". Μετὰ οὖν τὸ πληρῶσαι ταῦτα, τὸ παράκλητον πνεῦμα ἔφη πρὸς αὐτόν· "Οὕτω δίδαξον λιτανεῦσαι καὶ παύσονται οἱ σεισμοὶ ἀπὸ τῆς γῆς". Παραυτίκα δὲ καλέσας Συμεὼν τοὺς ἀδελφοὺς ἐποίησεν, ὡς προσετάχθη, καὶ οὐ προσέθετο ἡ γῆ ἔτι σαλευθῆναι ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Μηδεὶς οὖν ἀπιστείτω, μηδὲ ἀμφιβαλλέτω ταῦτα αὐτὸν ἐκδιδάξαι τὸ κύριον καὶ πανάγιον πνεῦμα, ἀλλὰ πιστῶς δεχόμενος καὶ βεβαίως κατέχων σὺν ἡμῖν δοξαζέτω τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσι τοῖς γινομένοις διὰ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ θεράποντος Συμεών».

Οὕτως ἔχουσι τὰ κεφάλαια τῆς Ἀρκαδίου συγγραφῆς περὶ τοῦ ἁγίου Συμεῶνος, ἐξ ὧν οὗτος παραδίδοται συντάκτης εἶναι καὶ μελιστὴς τριῶν ᾀσματικῶν τροπαρίων, οὐχὶ δ' ἑνός, ὡς ἔγραψεν ὁ Οὐρανός· τούτων δὲ τῶν τροπαρίων ἓν μόνον ἔσωσε τὸ μηναῖον τοῦ Ὀκτωβρίου· διὸ πιθανὸν ἤδη φαίνεταί μοι, ὅτι μετὰ τὴν ἐν τῷ μηναίῳ ἐπιγραφήν, περὶ ἧς εἶπον ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου, ὑπῆρχον μὲν καὶ τὰ τρία τροπάρια, καὶ μετὰ ταῦτα δύο ἕτερα μεταγενέστερα, διὰ δὲ σύγχυσιν αὐτῶν κατόπι τὰ μὲν δύο πρῶτα τοῦ Συμεῶνος ἐξεβλήθησαν, αὐτὰ δὲ τὰ μεταγενέστερα τὸν τόπον αὐτῶν κατέλαβον. Σῴζεται μὲν οὖν ἐν τῷ μηναίῳ νῦν ἓν καὶ μόνον τροπάριον τοῦ Συμεῶνος, ὅπερ ἐν μὲν τῷ βίῳ πρῶτον ἀριθμεῖται (κεφ. ρε'), ἐν δὲ τῷ μηναίῳ τρίτον· τοῦτο δὲ πάλιν ἐνταῦθα διεφθάρη, καθὰ καὶ ἕτερα παλαιὰ τροπάρια, παρὰ τῶν μετέπειτα τῶν μηναίων ἐπιθεωρητῶν, ὡς δείκνυσιν ἡ συμπαραβολὴ τῶν κειμένων ἀμφοτέρων:

Βίος τοῦ ἁγίου Συμεών.	Μηναῖον, 26 Ὀκτωβρίου.
Νινευῖται τοῖς παραπτώμασι | τὴν διὰ σεισμοῦ κατάχωσιν ἤκουον· | ἐν δὲ τῷ μεσιτεύοντι σημείῳ τοῦ κήτους | τὴν διὰ τοῦ Ἰωνᾶ ἀνάστασιν | ἡ μετάνοια παρακαλεῖ· | ὡς ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, Χριστὲ ὁ Θεός, | βοὴν λαοῦ σου μετὰ νηπίων καὶ κτηνῶν | οἰκτείρας ἀπεδέξω, | φεῖσαι καὶ ἐλέησον, | ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς | Θεὸς τῶν μετανοούντων, | καὶ ἐν ἡμῖν δεῖξον τὴν ἀγαθότητά σου· | τρισάγιε, δόξα σοι.	Νινευῖται τοῖς παραπτώμασι | τὴν διὰ τῆς τοῦ σεισμοῦ ἀπειλῆς κατάχωσιν ἤκουον· | ἐν δὲ τῷ μεσιτεύοντι σημείῳ τοῦ κήτους | τὴν διὰ τοῦ Ἰωνᾶ ἀνάστασιν | ἡ μετάνοια παρακαλεῖ· | ἀλλ' ὡς ἐκείνους | βοῇ λαοῦ σου μετὰ νηπίων καὶ κτηνῶν | οἰκτείρας προσεδέξω | καὶ ἡμᾶς παιδευομένους | διὰ τῆς τριημέρου ἀναστάσεως | φεῖσαι καὶ ἐλέησον.

Οὐδὲν ἧττον ἡ συμπαραβολὴ τοῦ τροπαρίου τούτου μαρτυρεῖ, νομίζω, τοῦτο· ὅτι κανονισθείσης τῆς μνήμης τοῦ σεισμοῦ τῆς 26-ης Ὀκτωβρίου, τοῦ γενομένου ἔτει 740-ῷ, καθ' ὅν, ὡς λέγει τὸ συναξάριον, ἐπηνέχθη "μετὰ φιλανθρωπίας φοβερὰ τοῦ σεισμοῦ ἀπειλή", τὸ ῥηθὲν τροπάριον τοῦ Συμεῶνος ἐξ ἑτέρου τόπου τῶν μηναίων παραληφθὲν μετὰ τῶν ἑτέρων δύο τοῦ αὐτοῦ μετηλλάχθη καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ἡρμόσθη τῆς ἑορτῆς. Ἀλλ' ἐν ποίῳ μηναίῳ τὰ τροπάρια τοῦ Συμεῶνος ἔκειντο πρότερον; τίνος δὲ χρόνου σεισμὸν εἶχον ὑπ' ὄψει; Τὰ ἐρωτήματα ταῦτα μένουσι τό γε νῦν ἄλυτα κατ' ἐμέ. Εἰκάζω δὲ μόνον, ὅτι τὰ τροπάρια τοῦ Συμεῶνος ἐν αὐτῷ τῷ μηναίῳ

τοῦ Ὀκτωβρίου περιείχοντο κατ' ἄλλην ἑορτὴν αὐτοῦ πρότερον, ἥτις, ὡσαύτως ἀνάμνησιν σεισμοῦ τινος ἐτέλει. Ὁ Janinghius νομίζει, ὅτι τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Συμεῶνος ἡ διήγησις ὑπαινίσσεται σεισμὸν μηνὶ αὐγούστῳ γενόμενον ἔτει 554-ῳ [1], καθ' ὅν, ὡς ὁ Μαλάλας ἱστορεῖ, ἐν μὲν τῇ Κωνσταντίνου πόλει πολλὰ οἰκήματα καὶ λουτρὰ καὶ ναοὶ καὶ μέρη τῶν τειχῶν αὐτῆς τῆς πόλεως ἔπαθον, ἔξω δὲ ταύτης πόλεις ἕτεραι πολλαί, ἐξ ὧν καὶ ἡ Νικομήδεια μέρος αὐτῆς ἀπώλεσε καταπεσόν. Οὐχ ἧττον ὅμως τὰ ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Συμεῶνος ἱστορούμενα περὶ τοῦ σεισμοῦ κατ' ἀκρίβειαν ἐκ τῶν χρονογράφων ἀνερμήνευτα μένουσι· διὸ καὶ νομίζω μᾶλλον, ὅτι σεισμοῦ τὴν ἀνάμνησιν ποιοῦσι, περὶ οὗ σιγῶσι τὰ χρονικά. Τὰ τετυπωμένα μηναῖα τοῦ Ὀκτωβρίου μνημονεύουσιν, ὡς εἴρηται, μόνον τοῦ σεισμοῦ τοῦ ἐπὶ Λέοντος Ἰσαύρου· ἀλλ' ἔν τισι χειρογράφοις συναξαρίων περιφέρεται σεισμοῦ ἀνάμνησις ὁτὲ μὲν τῇ πέμπτῃ, ὁτὲ δὲ τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, περὶ οὗ οὐδὲν ἀπολύτως ἀκριβὲς γινώσκεται [3]. Τοῦτον δὲ πάλιν τὸν σεισμὸν ἕτερον συναξάριον, ὅπερ εἶδον ἐγὼ ἐν Ἱεροσολύμοις, ὁρίζει μὲν ὡσαύτως τῇ 7-ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, προστίθησι δ' ὅμως ταῦτα· "τελεῖται δὲ ἅμα τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου σεισμοῦ· ἡ δὲ ἀκολουθία γίνεται οὕτως. Μετὰ τὸν ὄρθρον τῆς ἐκκλησίας ἀπέρχεται ὁ πατριάρχης (Κ/πόλεως) εἰς τὴν Ἁγίαν Ἀναστασίαν μετὰ τῆς λιτῆς ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις καὶ γίνονται ἐκεῖσε ἀντίφωνα τρία" [4]· μεθ' ἃ συνεχίζεται τῆς λιτῆς ἡ περιγραφή, ἣν ἐγὼ παραλείπω νῦν ἐνταῦθα. Οὐδὲν δὲ περὶ τοῦ σεισμοῦ τούτου λέγεται καὶ ἐν τῷ συναξαρίῳ τούτῳ, δυνάμενον ὁρίσαι τὸν χρόνον αὐτοῦ.

Ἀ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς.

---

1) Acta Sanctorum, τ. V τοῦ Μαΐου, σ. 349.
2) Μαλάλα σ. 486—487 ἐκδ. Βόννης.
3) Архим. Сергія, Полный Мѣсяцесловъ Востока, т. II, σ. 266, 268.
4) Κῶδιξ 40-ὸς τῆς ἐκ τοῦ Σταυροῦ συλλογῆς, φύλλ. 22 b.